

Grensverleggende oppervlaktebeleving

De woonmarkt staat stil, de projectmarkt groeit. Industrieel ontwerper Christiane Müller bewoog op tijd mee. Inmiddels is haar bureau de stille kracht achter innovatieve collecties van Vescom en de projectdivisie van Desso, wereldwijd toegepast door de top van de architectenbranche. Gesprek met een visionair. “Architectuur, dat is iets geweldigs.”

“Textiel, kunststoffen, leer, hout en lakken. Voor wanden, vloeren, stoffering en andere afwerkingen; hard of zacht. Wij zijn gespecialiseerd in het ontwikkelen van structuren. Als het maar gaat over oppervlaktebeleving.” Wie tien jaar geleden Christiane Müller zei, dacht aan De Ploeg, Kvadrat, Danskina, Collezione Cesaro. Of aan haar colorering voor meubelmerken als Montis, Artifort en Leolux. Van dat huiselijke rijtje is weinig meer over in haar portfolio. Door de interactie binnen Studio Müller Van Tol is haar werkveld opgeschoven. Een studio met twee, qua schaalgrootte verschillende disciplines. De fijne texturen van Müller en het interieurdesign van partner en ruimtelijk vormgever Bas van Tol, bekend van bijzondere interieurs zoals het Volkshotel. Dankzij de toenemende behoefte aan meer tactiliteit, ook in de openbare ruimte, kwam de koppeling met de grootschaliger architectuur voor haar als vanzelf. De lokale woonmarkt kantelde naar de internationale projectmarkt.

Mondiaal

Christiane Müller (Hamburg, 1965) studeerde in 1989 af aan de Academie voor Industriële Vormgeving Eindhoven. In 1995 ging ze met partner Bas van Tol verder als ‘Müller Van Tol’ – studio voor industrieel design en interieurvormgeving. Vanuit het textielontwerp heeft ze een grote expertise opgebouwd

FOTO BOVEN
Christiane Müller.

FOTO ONDER
**Handstalen wand-
bekleding, studie
oppervlaktestructuren.**

“Ik zie een interieur als een ensemble van materialen.”

binnen de projectmarkt. Inmiddels voert ze de art direction over verschillende internationale merken waaronder Vescom en de Desso-projectdivisie. Als consultant richt ze zich vooral op designstrategie. Daarnaast geeft ze leiding aan haar eigen ontwerpteam dat innovatieve kleur- en materiaalconcepten ontwikkelt. Onder meer voor vloeren, wandbekleding, verf, interieurtextiel en meubelen.

Inmiddels behoort 80-90 procent van haar klanten tot de grote, mondiaal opererende bedrijven. Via deze toppers staat ze in contact met de grote architectenbureaus die wereldwijd

FOTO BOVEN
Studio-impressie Müller
Van Tol: op tafel de
materiaalstudie voor
het interieur van het
Volkshotel.

FOTO MIDDEN
Desso Carpetecture,
tapijttegel kwaliteit
Fuse/Field; ontwerp
i.s.m. Designteam Desso.

FOTO ONDER
Studies in 3D print:
ontwerpen voor wand-
bekledingen.

inrichten. Voor Desso zet ze al acht jaar de designstrategie uit. Met als tastbaar resultaat de collectie Carpetecture die stoelt op innovatieve technieken en een verbijzondering van garens en texturen. Bij Vescom, waaronder ook mohairproducent Schellens valt, volgde ze in 2012 Marijke van der Wijst op als art director voor alle productgroepen: wandbekleding, meubelen en gordijnstoffen. Een groot gedeelte van de kwaliteiten wordt ontwikkeld door haar eigen ontwerpteam in Amsterdam. Daarna wordt de technische slag gemaakt door gelieerde weverijen en productiebedrijven, meest in het buitenland.

Globalisering en schaalvergroting, zijn die onvermijdelijk?

“Deels. Investerings in productontwikkeling zijn extreem hoog. Zeker in de projectmarkt, met z'n zware specificaties. Daarvoor is onze binnenlandse afzetmarkt gewoon te klein geworden. Maar belangrijker nog is de internationalisering. Kijk maar naar het opereren van de top van de architectenbranche en de groei van enkele grote spelers binnen de industrie. Tarkett nam recentelijk Desso over, ICI werd in 2007 ingelijfd door AkzoNobel. Voor dit laatste bedrijf zit ik sinds 1999 in de Analogue workshop, een panel van twaalf kleurdeskundigen. Wij signaleren de nieuwe kleurrichtingen voor de komende jaren. Het AkzoNobel Aesthetic Centre vertaalt dat weer per doelgroep in vercollecties. Wat begon als een Europese klankbordgroep is nu mondiaal uitgegroeid. Er zitten creatieven bij uit China bij, India, Zuid-Amerika en Australië. Mensen met compleet andere achtergronden, maar wel met dezelfde gevoeligheid voor ontwikkelingen in de maatschappij en uiteraard voor kleur.”

“Wij hebben industriële vormgevers en architecten nodig.”

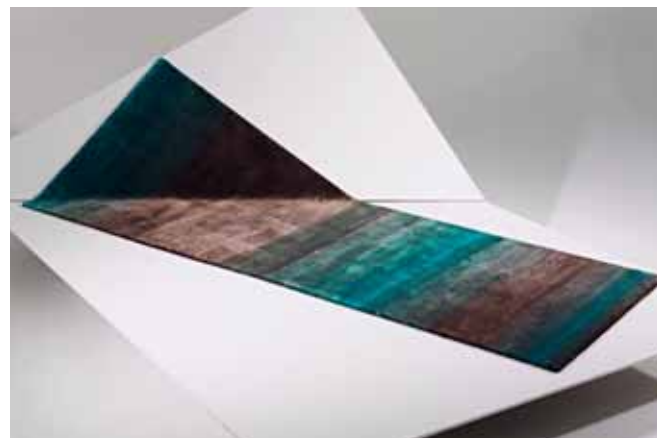

FOTO LINKS
Vescom: wandbekleding Bolter, embossement.

FOTO RECHTS
Carpet Sign, karpel Metropolis, wol/polyester.

FOTO ONDER
Vescom: collectie Curtain 03. Transparant Dinas in Trevira CS.

“We laten ons inspireren door ambachtelijke handwerk, maar evengoed door de laatste technische mogelijkheden.”

Wat is de essentie van productontwikkeling voor de projectmarkt?

“De redelijkheid die je moet kunnen betrachten. Projectinrichting is een veeleisende en garantiegevoelige markt, waarin de risico's tot een minimum worden beperkt. Als art director wil je natuurlijk innoveren, de lat hoog leggen. Tegelijkertijd ben jij degene die ook moet kunnen schakelen tussen productie, commercie en markt: ‘Wat is zinvol om te maken, wanneer is de markt er klaar voor?’ Verbijzondering, kwaliteit, dosering en timing; daar draait het om. Ik maak geen regenboogwaterval met vijftig kleuren per kwaliteit. Alleen de

kleuren die bij die textuur passen. En dus trefzeker toepasbaar zijn, zonder de identiteit van een collectie uit het oog te verliezen. Dat is de uitdaging.”

Hoe schat je de grootschalige werking van producten in?

“Ik zie een interieur als een ensemble van materialen. Niet de vorm staat voorop, maar de inhoud en beleving: de tactiliteit van oppervlakken, de ruimtelijke werking van kleuren en structuren. De juiste match is essentieel. Binnen de studio hebben we heel veel overleg. Niet over onze projecten specifiek, maar wel in algemene zin. We werken tenslotte in elkaars verlengde wat betreft schaal en toepassing; zijn in dezelfde thematieken geïnteresseerd. Bas integreert dessins en texturen in de ruimte. Wat mijn ontwerpteam voelt op kleine schaal, voelt hij in het groot. Het is een combinatie van in- en uitfocussen tussen onze beide invalshoeken. Kunnen denken in schaalessprongen. Heel spannend om het daar samen over te hebben. Je test als het ware je eigen collecties.”

Wat zijn je inspiratiebronnen?

“Om te beginnen slaan we nooit ‘zomaar’ aan het ontwerpen. Je zult ons nimmer op design-stalenbeurzen vinden. Dessins of structuren staan in onze visie nooit op zichzelf. Je moet eerst weten waarvoor je iets gaat maken. Eerst definiëren. Wat is de identiteit van het product, voor welke markten of interieurs moet het geschikt zijn, wat is de toepassing? Een hotel is iets heel anders dan een ziekenhuis, en weer iets anders dan een kantoor. Pas als het programma van eisen helder is, kun je een collectie gaan opbouwen.”

“Dat betekent overigens niet dat we geen voorstudies en experimenten doen. We zijn dagelijks bezig met het maken en testen van oppervlakken; wij zien onze studio als een werkplaats. We laten ons inspireren door ambachtelijke handwerk, maar evengoed door de laatste technische mogelijkheden. Sinds

enige tijd werken we met laser en natuurlijk de 3D-printer. Daarmee kunnen we superstrakke patronen en reliëfs maken in een soort 2,5D. Geometrische hightech!”

Stoffering kent ook steeds meer toegevoegde functionaliteiten. Wat is de langetermijntrend?

“Alle grote merken zijn op zoek naar bijzondere functionaliteiten. Akoestische demping is nog maar het begin. Kijk naar Desso AirMaster, een tapijt dat fijnstof vasthoudt om de luchtkwaliteit van een ruimte te verbeteren. Of naar Philips dat weer knowhow levert aan Desso voor ledverlichting in tapijt. Afbreekbaarheid van garens, ook zo’n issue. Een bedrijf als Desso zet sterk in op lange termijnduurzaamheidsstrategieën als C2C, waaronder hergebruik van restkalk uit een nabijgelegen waterzuivering in bitumen backing. Een eerlijk verhaal dat alleen werkt als het ook op de juiste manier wordt gevisualiseerd en gecommuniceerd.”

“Deze ontwikkelingen zijn trouwens goede voorbeelden van grensoverschrijdend werken. We zien heel veel technische initiatieven, met als offspring nieuwe materialen en tactiliteiten, meer dan eens ontwikkeld in samenwerking met andere disciplines. Wat er in dit opzicht vooral is veranderd, is de manier om tot iets te komen. Specificaties voorschrijven is passé, je moet juist samenwerken. Desso heeft om die reden zijn productieproces op schaal nagebouwd. In dit ‘laboratorium’ kunnen creatieven met een open mind tot innovatieve oplossingen komen.”

Zijn de ontwerpopleidingen klaar voor deze technificatie?

“Nee. Onze studio telt nu tien man, waaronder een aantal jonge ontwerpers, kersvers van de opleiding. Ze zijn conceptueel heel goed onderlegd, maar missen de praktische kant. Mede door het wegvallen van de Nederlandse productie-industrie heeft niemand nog een textielbedrijf van binnen gezien. Als stu-

dio voelen we in dit opzicht een opleidingstaak. Wij leveren namelijk primair ‘functioneel’ design. Naast het esthetische plaatje dragen onze structuren en materiaalontwikkelingen bij aan een bruikbaar interieur – bruikbaar in de zin van tactiel comfort en fysieke zaken als akoestiek, brandwerendheid en onderhoudsgemak. Om ook die disciplines in huis te hebben, trekken we steeds vaker mensen van de TU aan, als aanvulling op ons basisteam dat veelal van de Design Academy Eindhoven of Maastricht komt. Wij zoeken geen stilisten – wij hebben industriële vormgevers en architecten nodig.”

Wat wil je met de studio nog bereiken?

Peinzend: “Wat wij binnen de industrie doen, geeft heel veel voldoening. Ik word gefascineerd door het maakproces, de machines. En de mensen die ze bedienen: hoe halen we er samen net dat beetje extra uit? De bevrediging komt vooral door de diepgang. Een van de grootste uitdagingen van deze tijd is toch die multidisciplinaire research. En je verantwoordelijkheid als designer te nemen in de zin van duurzaamheid. Liever minder producten, maar wel heel goed uitontwikkeld. Toepasbaar en zinvol.”

www.mullervantol.nl

FOTO BOVEN
Gudbrandsdalens: ARKIV Collection, wollen meubelstoffen.

FOTO LINKS
Kleurstudie voor metallic lakken.

FOTO RECHTS
Studie in 3D-print: ontwerpen voor wandbekledingen.

